

## Uluslar arası Büyükusta Yaser Sairawan'ın Sözü

Aron Nimzowitsch'in Klasik eseri *My System* (Benim Sistemim) kitabının bu sürümüne önsöz yazmak benim için en büyük zevktir. Nimzowitsch'in yazıları ve oyunu satranç kariyerine başladığı 1904 yılından bu yana satranç oyuncuları üzerinde derin bir etki yaratmıştır.

Nimzowitsch en görkemli zamanı olan 1925 ve 1931 yılları arasında, dünyanın en güçlü oyuncular grubuna ait diye düşünülürdü. Herhangi bir Dünya Şampiyonasında oynama şansı elde edememesi üzücüdür. Satranç tahtasında güçlü bir oyuncu olmasının yanı sıra, Nimzowitsch yazıları ve yazılarındaki tarzı ile de meşhur olmuştur. İlk Dünya Şampiyonu Wilhelm Steinitz'in bilimsel geleneğinin takipçisi olmuştur. Yıkımla sonuçlanan birkaç kayıptan sonra, Nimzowitsch kayıplarını çok ayrıntılı olarak incelemiştir. Oyunun kaybına sebep olan kötü bir hamleden öğrenilecek başka bir şey var mıydı? Evet, plan yanlıştı. Doğru plan neydi? Söz konusu plan nasıl bulunabilirdi? Bu plan bazı şartlarda işe yarayıp diğer şartlarda niye işe yaramazdı?

Nimzowitsch zayıf oyununa farklı bir gözle bakarak, konumun analizine uyacak bilimsel bir yaklaşım yaratmıştır. Bu fikirler *My System* (Benim Sistemim) kitabında anlatılmıştır. "Yoğun Korumak (*Overprotection*)" ve "Erken Önlem (*Prophylaxis*)" gibi alışılmadık stratejik fikirler ortaya atmış ve yorumlamıştır. "Geçer piyon kilit altında tutulması gereken bir suçludur" ve "Tehdidin kendisi uygulanmasından daha güçlüdür" gibi klasik ifadeleri satranca kazandırmıştır. Nimzowitsch bilimsel dil, nükte ve mizahı bir arada kullanarak satranç oyuncularının 1925 yılından beri test ettikleri ve kullandıkları ve gelecek kuşaklar boyunca da kullanacakları kadar iddialı bir eser yaratabilmiştir.

Nimzowitsch'in eserleri "*My System* (Benim Sistemim)", *Die Blockade* (Engelleme) ve *Chess Praxis* (Satrancın Uygulamaları) Nimzowitsch tarafından Hipermodern Zaman Dilimi diye tarif edilen bir dönemde ortaya çıkmıştır. Günümüz satrancı tüm bunların etkilerini baştan sona kadar özümsemiştir. Nimzowitsch'in "Kısıtlayıcı (*Restraining*)" Savunma Sistemi Nimzo-Hint 1.d4'e karşı hala en çok tercih edilen yoldur.

Günümüzdeki açılışların çoğu Nimzowitsch ve çağdaşları tarafından sunulan köklü bir değişiklik olan Fil Fianchetto'sunun özelliklerini taşımaktadır. Farklı renkteki karelerde oynayan atları kuşatma türünden değişik stratejiler ve kitapta açıklanan diğerlerinin tümü günümüz Büyükusta (*Grandmaster*)'larının silahlarının bir kısmını oluşturmaktadır. Nimzowitsch'in fikirleri zamanın testine karşı ayakta kalmış ve gelişmeye devam etmiştir.

*My System* (Benim Sistemim)'den edindiğim tecrübeler eşiz değildir. İlk kez delikanlılık yıllarımda - isyankar olduğum zamanlarda - okudum. Şüphesiz ki yazmış olduğum her şeyi ciddiye aldım. Ama bu konuda aldandım. Nimzowitsch beni kendi fikirleri hakkında düşünmeye yöneltmişti. Doğru ya da yanlış fark etmemişti. Bu fikirleri kanıtlamak veya çürütmek için zorlanmış olmam umulmadık bir şekilde

beni düşünmeye yönlendirmişti. Neydi sözü edilen “kısıtlama (*restraint*), engelleme (*blockade*), yok etme (*destroy*)” fikirleri? “Temel piyon” a “saldırmak” niye gereklidir? Niye sadece mat için oynamamalı diye düşündüm. Evet, aslında o günlerde satranç dama kadar kolaydı, şah çek ve mat et. Ancak, rakibin şahı güvende olduğunda ne yapmak gerekiyordu?

Yıllar geçti. Hem anlamadığım hem de içindeki fikirleri nasıl çürüteceğimi bilemediğim için *My System* (Benim Sistemim)’den kaynaklanan huzursuzlukla kitabı bir kenara bırakıp yıllarca tekrar elime almadım. Kitabı yeniden okumak kafamı karıştırdı. Şüphesiz ki prophylaxis (Erken Önlem alma) bir şeyler ifade ediyor. Arka sıra matından kurtulmak için yapacak daha iyi bir hamlesi olmadığında herkes h2-4 oynamıyor muydu? Yedinci yatayı fethetmek bir piyon için kesinlikle harika bir yatırımdır. Belki de her şeye rağmen Nimzowitsch o kadar da yanılmıyordu. Yine de fikirlerini sindirmek hala çok zordu.

Aldığım bazı yenilgiler beni bu kitabı üçüncü kez hızlıca bir kez daha okuma noktasına getirdi. Çok daha fazla mutlu sürprizle karşılaştım. Nimzowitsch alan avantajını ve bunu kanatlardaki saldırıların yönünü değiştirmek için nasıl kullanacağını anlamıştı. Ayrıca, bir oyuncunun aletleri için çok az karesi kaldığında her aleti iyi bir kareye yerleştirmek şartıyla bu durumun kabul edilebilir olduğunu da anlamıştı.

*My System* (Benim Sistemim)’in güçlülüğü işte buradadır. Satranç hakkında farklı düşünmenizi sağlayan bir kitaptır. Sizi farklı bir yaklaşımla düşünmeye davet edip, Nimzowitsch’in fikirlerini kanıtlamaya veya çürütmeye zorlar. Tekrar tekrar okuyabileceğiniz ve her defasında farklı derslere ve görüşlere baş vurarak oyunu çok daha derinlemesine anlayabileceğiniz bir kitaptır.

*My System* (Benim Sistemim)’in özgün kopyası ile ilgili olarak en büyük sorun dünya satranç dili olarak cebirsel notasyonun kabul edilmeye başladığı zamanda açıklayıcı notasyon ile yazılmış olmasıdır. Ayrıca benim genç aklım için kesinlikle aşırı “Avrupa tarzında” ve “Bilimsel” bir yöntem ile yazılmıştı.

Gelecek kuşak satranç oyuncuları *My System - 21st Century Edition* (Benim Sistemim - 21.yy Sürümü) sayesinde benim sıkıntılarımı yaşamayacaklardır. Kitap baştan sona cebirsel notasyona çevrilerek, kullanımını kolaylaştırılmıştır. Kitap, daha çok “Amerikan İngilizcesi” tadıyla kolay okunabilmesi için defalarca elden geçirilmiştir. Bu büyük klasiğin her bir parçasının tadını çıkaracağınızdan eminim.

Yaser Seirawan, Uluslar arası Büyükusta  
Seattle, Washington  
Kasım, 1991